

NOKUTs tilsynsrapporter

Misjonshøgskolen

Evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen

Juni 2012

Institusjon:	Misjonshøgskolen
Dato for vedtak:	12.06.2012
Sakkyndige:	Gunn Haraldseid Karl Elling Ellingsen Sven-Erik Hansén Åsne Høgetveit
Saksnummer:	11/290

Forord

I følge lov om universiteter og høyskoler skal alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning ha et system for kvalitetssikring av utdanningen. NOKUT har fått i oppdrag å evaluere institusjonenes system for kvalitetssikring. Det skal ikke gå mer enn seks år mellom hver gang en institusjon sitt kvalitetssystem blir evaluert.

Den sakkyndige komiteen som har evaluert system for kvalitetssikring av utdanningen ved Misjonshøgskolen besøkte institusjonen 14. februar og 15.-16. mars 2012, og leverte sin rapport 7. mai 2012. Komiteen hadde følgende sammensetning:

- førstelektor og dekan Gunn Haraldseid, Høgskolen Stord/Haugesund
- professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi
- professor Karl Elling Ellingsen, Høgskolen i Harstad
- student Åsne Høgetveit, Universitetet i Tromsø

Seniorrådgiver i NOKUT Anne Karine Sørskår var komiteens sekretær. NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og studenter ved Misjonshøgskolen som har bidratt til komiteens arbeid gjennom intervjuer mv.

Denne tilsynsrapporten består av to deler. Del 1 inneholder rapporten fra den sakkyndige komiteen og del 2 inneholder Misjonshøgskolen sin uttalelse til den sakkyndige rapporten. Begge disse dokumentene var grunnlaget for behandlingen i NOKUTs styre 12. juni 2012, hvor følgende vedtak ble fattet:

System for kvalitetssikring av utdanningen ved Misjonshøgskolen godkjennes.

Oslo, 12. juni 2012

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Evaluering av universiteters og høgskolers system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten	1
1.1	Evalueringen ved Misjonshøgskolen.....	1
2	Misjonshøgskolen og kvalitetssikringssystemet	2
2.1	Presentasjon	2
2.2	Utfordringer	3
2.3	Komiteens tilnærming til evalueringen	4
3	Kvalitetssystemet i funksjon ved Misjonshøgskolen.....	5
3.1	Evalueringer.....	5
3.1.1	Emneevalueringer.....	5
3.1.2	Programevalueringer og relevansvurderinger	7
3.1.3	Avslutningssamtale med rektor	7
3.2	Årsrapport om kvalitet.....	8
3.3	Medvirkning fra studenter og ansatte	9
4	Kvalitetssikringssystemet vurdert ut i fra NOKUTs kriterier	10
5	Konklusjon – Har Misjonshøgskolen et tilfredsstillende system for kvalitetssikring?	12
6	Komiteens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet	12
7	Vedlegg.....	13
7.1	Program for hovedbesøk 15.-16.mars 2012.....	13
7.2	Dokumentasjon.....	14
7.3	Uttalelse fra institusjonen	15

1 Evaluering av universiteters og høyskolars system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten

I forskrift til *lov om universiteter og høyskoler* heter det at «Universiteter og høyskoler skal ha et system for sitt kvalitetssikringsarbeid som sikrer kontinuerlige forbedringer, gir tilfredsstillende dokumentasjon av arbeidet og avdekker sviktende kvalitet» (§ 2–1, (1)).

Kvalitetssikringssystemet er utdanningsinstitusjonenes redskap for å skaffe seg nødvendig kunnskap for å kunne vurdere kvaliteten i egne utdanningstilbud. Innenfor rammene av lov og forskrift er det institusjonene selv, som ut fra egen størrelse, faglige profil og andre forhold ved institusjonen, bestemmer hvordan systemet skal utformes.

I henhold til lov om universiteter og høyskoler er det NOKUTs oppgave å evaluere institusjonenes systemer for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten etter kriterier som organet fastsetter. NOKUT har gjennomført slike evalueringer siden 2003, og innledet våren 2009 sin andre runde med slike evalueringer. Evalueringskriteriene er i andre runde i større grad rettet inn mot å vurdere institusjonenes bruk og nytte av kvalitetssikringssystemene.

NOKUT bruker sakkyndige komiteer i sine evalueringer. Komiteene skal vurdere hvorvidt institusjonene tilfredsstillende oppfyller kravene til kvalitetssikring av egne studietilbud. En evaluering av et kvalitetssikringssystem er således ikke en faglig vurdering av innhold og kvalitet i de enkelte studier, men en evaluering av institusjonens systematiske arbeid for å sikre og forbedre slik kvalitet.

Den sakkyndige komiteen baserer sine vurderinger på dokumentstudier og på samtaler med relevante aktører ved institusjonen. Det gjennomføres to institusjonsbesøk. Under det innledende besøket diskuterer institusjonsledelsen og evalueringskomiteen status i kvalitetsarbeidet og innretningen på evalueringen. Komiteens hovedbesøk ved institusjonen vil inneholde samtaler med ulike grupper og aktører. Komiteen kan her velge å gå mer detaljert inn i utvalgte deler av institusjonens kvalitetssikringssystem og kvalitetssikringsarbeid.

1.1 Evalueringen ved Misjonshøgskolen

Den sakkyndige komiteen som har evaluert systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Misjonshøgskolen har bestått av førstelektor og dekan Gunn Haraldseid (leder), Høgskolen Stord/Haugesund; professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi; Karl Elling Ellingsen, Høgskolen i Harstad; og student Åsne Høgetveit, Universitetet i Tromsø. Prosjektleder fra NOKUT har vært seniorrådgiver Anne Karine Sørskår.

Hovedbesøket fant sted 15.- 16. mars, og det innledende møtet med ledelsen ved høgskolen fant sted 14. februar 2012.

Kapittel 2 inneholder en kort presentasjon av Misjonshøgskolen og kvalitetssikringssystemet. I kapittel 3 blir de forhold i kvalitetssikringssystemet som komiteen har valgt å se nærmere på under hovedbesøket, presentert. Kapittel 4 er en vurdering av systemet i forhold til lov, forskrift og NOKUTs kriteriesett. Konklusjonen er å finne i kapittel 5, mens kapittel 6 gir en samlet fremstilling av de tilrådinger komiteen har for videre utvikling av systemet.

2 Misjonshøgskolen og kvalitetssikringssystemet

2.1 Presentasjon

Misjonshøgskolen ble grunnlagt i 1843, og er blant de eldste institusjonene for høyere utdanning i Norge. Høgskolen er etablert som et aksjeselskap og eies av Det Norske Misjonsselskap.

Misjonshøgskolen ble akkreditert som vitenskapelig høgskole i 2008. Studietilbudene er innen kristendom, teologi, religion, globale studier, samfunnsfag, kultur og interkulturell kommunikasjon. Følgende studier blir tilbudt:

- ph.d.-program med syv studieretninger
- cand.-theol.- studium (profesjonsstudium i teologi)
- mastergradsstudier i teologi og globale studier
- erfaringsbaserte mastere i praktisk teologi og i interkulturelt arbeid
- praktisk-teologisk seminar
- bachelorgradsstudier i religion og interkulturell kommunikasjon (BRIK) og i teologi

Det tilbys også flere årsstudier og videreutdanninger. Et bachelorgradsstudium i religion, kultur og globalisering i samarbeid med Universitet i Stavanger er under planlegging med tanke på oppstart høsten 2013.

Høgskolen hadde i 2011 370 studenter, hvorav 27 er doktorgradsstudenter. Det er 33,9 ansatte, hvorav 22 i undervisnings- og forskerstillinger. I tillegg er det ansatt seks stipendiater.

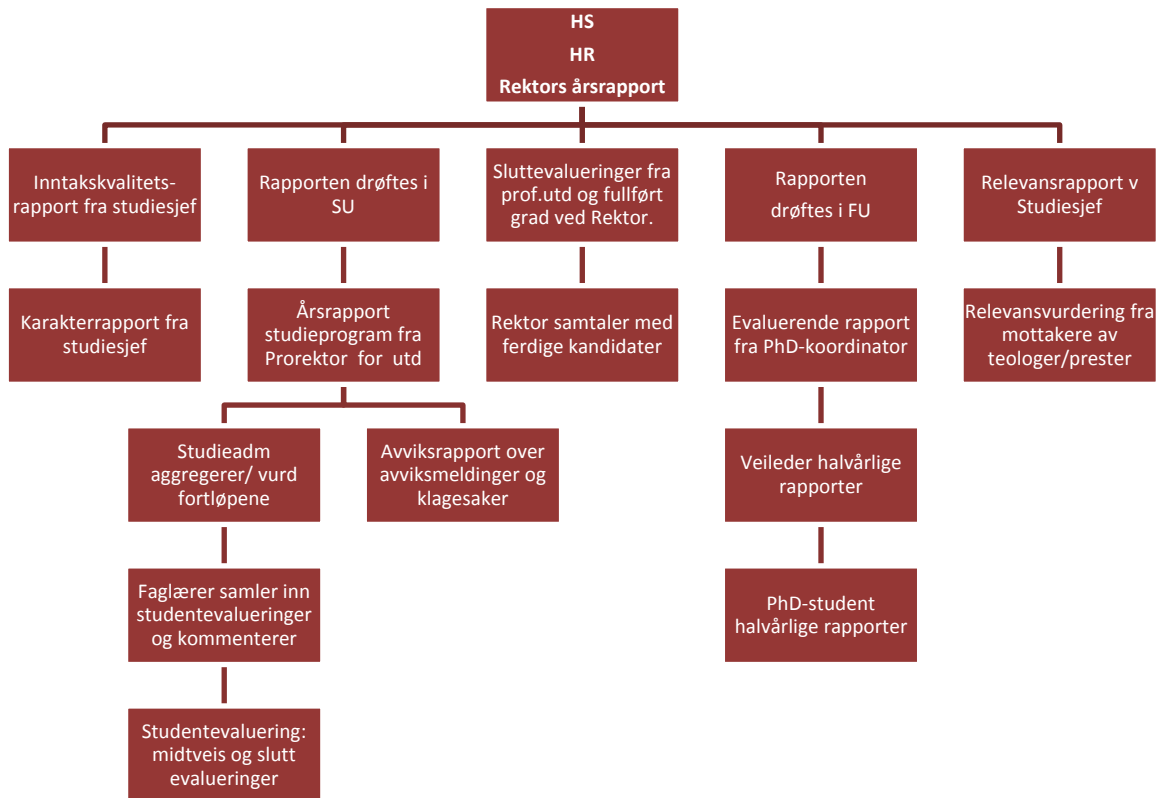
Misjonshøgskolen består av to avdelinger: Avdeling for ressurser ledes av høgskoledirektør og består av Seksjon for utdanningsadministrasjon, Seksjon for bibliotek og dokumentasjon og Seksjon for drift og vedlikehold. Avdeling for undervisning og forskning ledes av rektor og er delt inn i fire fagseksjoner: bibelfag, historisk og systematisk teologi, religionsvitenskap og kulturkunnskap, misjonsteologi og praktisk teologi. Høgskoledirektør er rektors stedfortreder. Det er etablert en 30 % -funksjon som prorektor for forskning, en 30 % -funksjon som prorektor for utdanning, og en 50 % -stilling som ph.d.-koordinator.

Misjonshøgskolens system for kvalitetssikring ble godkjent av NOKUTs styre i oktober 2006. Den sakkyndige komiteen anbefalte mer helhet og sammenheng i systemet, større spredning av ansvar, arbeids- og informasjonsdeling, å gjøre dokumentasjonen mer åpen og tilgjengelig, gjennomgang av skjemaene for studentenes evalueringer, avviksdefinisjoner i forhold til mål, kvalitetssikring av doktorgradsstudiet, drøfting av læringsmiljøutvalgets rolle og videreutvikling av årsrapporten.

Systemet omfatter grunnlags-/styringsdokumenter, vedtekter, statutter, instruksjoner/stillingsbeskrivelser, reglement og organer. Misjonshøgskolen opplyser at systemet er under revisjon. Det er i forbindelse med evalueringen lagt frem et dokument som angir hovedtrekkene i systemet slik det er nå. Den sentrale aktiviteten er bruk av prosedyrer. Hver prosedyre har definert formål, målgruppe, ansvar og beskrivelse. Det foreligger en kvalitetshåndbok i papir (grunnutgave) og en «offentlig» elektronisk utgave som er tilgjengelig på intranett («It´s learning»).

Grunnstammen i systemet er de enkelte evalueringer som gjøres av studenter og ansatte i løpet av skoleåret, og rapport om studiekvalitet som skrives av rektor. Figur 1 viser den fremstillingen kvalitetshåndboken gir av de ulike evalueringers vei frem til årsrapport.

Figur 1: Fra evaluering til årsrapport

2.2 utfordringer

Rektor gjør i notatet *Status, utvikling og utfordringer i kvalitetsarbeidet ved MHS 2006-2012*, rede for den utviklingen som har skjedd siden forrige NOKUT-evaluering, og for at systembeskrivelsen ikke fullt ut dekker de organisatoriske og prosedyremessige endringer som har skjedd.

Rektors hovedinntrykk av hvordan kandidatene selv oppfatter kvaliteten, i hovedsak basert på avsluttende samtaler, er at Misjonshøgskolen:

- har dyktige og engasjerte lærere som gir god undervisning og bidrar til gode læringsprosesser
- har en god, fleksibel og imøtekommende studieadministrasjon som gir god studieveiledning, god studiemessig infrastruktur, herunder eksamensavvikling
- har god interaksjon mellom studenter og ansatte gjennom studentdeltakelse i alle organer ved høgskolen, og gjennom god dialog med skolens ledelse

Trekk ved utviklingen etter 2006 som nevnes er blant annet:

- Høgskolen har gått tilbake til «gamlemetoden» for studentevalueringer.
- Datagrunnlaget for årsrapporten er betydelig forbedret, og den har et mer analytisk og drøftende perspektiv på statistisk og kvalitativt materiale.
- Alle studieprogrammene har blitt revidert.
- Høgskolerådet (ikke læringsmiljøutvalget) behandler årsrapporten før den går til høgskolestyret.

- Det er opprettet et studieutvalg.
- Det er utarbeidet bedre prosedyrer for kvalitetssikring av ph.d.

Som utfordringer nevnes: forenkling, tydeliggjøring av ansvarsfordeling, ansvarsområder og flytlinjer og tilpassing til andre prosesser i sektoren; evaluering av studiekvalitet på programnivå; høyere og dypere forankring av kvalitetsarbeidet – og sterkere integrasjon av kvalitetsaspektet, samt å inkludere andre kvalitetsområder som for eksempel internasjonalisering, samt å ta ut personalrelaterte rutiner til personalhåndbok.

2.3 Komiteens tilnærming til evalueringen

Misjonshøgskolen har et system for kvalitetssikring som er beskrevet i en rekke prosessbeskrivelser. Prosessene er blitt endret siden 2005, men det er ikke utarbeidet en kvalitetshåndbok som gir en lettfattelig oversikt over systemet. Evalueringer og årlig rapportering til styret er sentrale aktiviteter i systemet, og disse aktivitetene har utviklet seg siden NOKUT-evalueringen i 2005. Komiteen ønsker å ha en bred tilnærming til denne evalueringen, og har valgt å konsentrere seg om studentevalueringer og om grunnlaget for årsrapporten. Store deler av høgskolens bruk og nytte av kvalitetssikringssystemet vil dermed kunne fanges opp. Komiteen ønsker også å gå nærmere inn på hvordan den formelle utvalgsstrukturen og medvirkningen fra studenter og ansatte fungerer.

3 Kvalitetssystemet i funksjon ved Misjonshøgskolen

3.1 Evalueringer

Alle som komiteen hadde samtaler med poengterte at Misjonshøgskolen er en liten skole med god kontakt mellom ansatte og studenter, og at det generelt er lav terskel for å ta opp saker.

Studieadministrasjonen har en tydelig rolle som bindeledd mellom studenter, ansatte og besluttede organer, og har blant annet ansvar for å gjennomføre de hyppige studentevalueringene som er ved høgskolen. Hver termin gjennomføres emneevalueringer, og med noen års mellomrom gjennomføres programevalueringer i form av kandidatevaluering fra tidligere studenter og relevansevalueringer fra deres arbeidsgivere. Av prosessbeskrivelsen for programevalueringer fremgår det at høgskolens strategiplan angir hvilke studieprogram som skal evalueres, og at vanlig rytme er hvert tredje år.

Hittil er det blitt gjennomført to læringsmiljøundersøkelser, og det er nå besluttet at læringsmiljøutvalget skal gjennomføre læringsmiljøundersøkelse annethvert år.

Evaluering av ph.d.-studiet skjer ved at både student og veileder leverer en halvårsrapport med vurdering av arbeidsprogresjonens innhold og kvalitet. Rapportene sammenfattes i en rapport som legges frem for forskningsutvalget.

For å vurdere programkvalitet, innkalles alle kandidater til en samtale med rektor ved avslutning av studiet. Studenter som ikke har anledning til slik samtale, kan få tilsendt et skjema. Relevanskvalitet vurderes ved at en gruppe teologiske kandidater kontaktes annethvert år for å få deres vurdering av utdanningens relevans i forhold til oppgaver og ansvar.

3.1.1 Emneevalueringer

Undervisningsåret er delt inn i seks terminer. Selv om det er en økende tendens til at et emne tilbys over to terminer, er det normale at hvert emne tilbys over én termin. Denne strukturen medfører hyppige evalueringer, og det blir i *Status, utvikling og utfordringer i kvalitetsarbeidet ved MHS 2006-2012* meldt om en viss evalueringstrøtthet. Seksterningsordningen har vært gjenstand for vurdering, men til tross for noen ulemper, som mange evalueringer og mange eksamensavviklinger, er denne ordningen funnet hensiktsmessig for studieoppleggene ved Misjonshøgskolen.

Studieadministrasjonen har det praktiske ansvaret for emneevalueringene, og gir lærerne beskjed om hvilke emner som skal ha evaluering. Studieutvalget har det overordnede ansvar for evalueringene, og har i inneværende studieår arbeidet med å endre opplegget for emneevalueringer og satt disse i sammenheng med implementeringen av kvalifikasjonsrammeverket. I dette arbeidet har de hatt hjelp av en ekstern rådgiver med faglig kompetanse innen evalueringer og læringsutbytte. Både høgskolerådet og studentdemokratiet har vært trukket med, og ga i samtaler med komiteen uttrykk for at de var blitt hørt i prosessen. Studieutvalget opplyste at de i arbeidet med å endre emneevalueringene ønsket å få til et system for å evaluere oppnådde læringsmål fremfor generell studenttilfredshet. Ettersom opplegget for emneevaluering er endret, besluttet høgskolerådet at alle emner skulle evalueres.

Emneevalueringene består av midtveiseevaluering og sluttevaluering. Midtveiseevalueringen gjennomføres muntlig og oppsummeres i et notat. Ifølge prosedyrebeskrivelsen skal enten lærer

utarbeide dette notatet, eller forlate klasserommet og overlate organiseringen av dette til studentene. Notatet skal sammenfatte evalueringene i tre punkter:

1. Hvilke læringsmål har undervisningsopplegget i liten grad bidratt til å oppfylle?
2. Hvilke læringsmål har undervisningsopplegget i stor grad bidratt til å oppfylle?
3. Hvilke endringer kan gjøres underveis for å bidra til en bedre oppfyllelse av læringsmål?

Lærerne skal i etterkant komme med sine egenvurderinger og oppsummere endringer som gjennomføres. Oppsummeringen legges ut på «It's learning», meldes i neste time, og sendes til studiesjef.

Sluttevalueringene gjennomføres ved at det deles ut et skjema i klassen som studentene skal besvare. Studentene skal ta stilling til spørsmål om læringsutbytte, emnebeskrivelse, læringsprosess, læremidler, egen innsats, samt gi en oppsummering og eventuelt gi andre kommentarer. Faglærer skal sammenfatte resultatene fra evalueringen og legge dette ut på «It's learning». Faglærer gir sin selvstendige rapport. Skjema for midtveisevaluering og alle skjemaer utfylt av studentene overleveres studieadministrasjonen, og blir sendt til studieutvalget.

Studentene synes å være svært fornøyde med midtveisevalueringen, og opplevde diskusjonene i klassen som nyttige. Sluttevalueringen var det mindre entusiasme rundt, og mange ser ikke nytten av å fylle ut et skjema etter avsluttet emne, særlig når de hele tiden hadde hatt anledning til å gi muntlige tilbakemeldinger. Studentene fremholdt at det kom mer ut av å diskutere opplegget med andre enn ved å fylle ut et skjema hver for seg. Studentene fremholdt videre at de ikke var kjent med resultatene av de skriftlige evalueringene de hadde vært med på, men erkjente at de kunne ha gått inn på «It's learning» for å sjekke.

Også faglærerne hadde gode erfaringer med midtveisevalueringene, og var enige i at sluttevalueringene kanskje ikke alltid ga så mye informasjon. Det ble imidlertid fremholdt at det fra de studentene som hadde lagt ned noe arbeid i denne evalueringen, kunne komme gullkorn som ga viktige innspill til vurderingen av emnet.

Både studenter og lærere opplyste at det hadde skjedd konkrete justeringer på grunnlag av emneevalueringene. De ganger det var brukt ekstern sensor hadde også innspill fra disse bidratt til justeringer.

Komiteen oppfatter midtveisevalueringen som et vellykket forsøk på å formalisere det uformelle. Denne evalueringen synes å fungere langt bedre enn sluttevalueringene. Evalueringen er en naturlig videreføring av den gode uformelle dialogen som er mellom lærere og studenter. Ved at dialogen oppsummeres skriftlig inngår den som en dokumentert tilbakemelding i det formelle systemet.

En svakhet ved både midtveis- og sluttevalueringene, er at disse bare fanger opp tilbakemeldinger fra studenter som er i klasserommet. Komiteen har merket seg at studentene som ikke har anledning til å delta i avslutningssamtalen med rektor kunne få tilsendt et skjema, men at det ikke er noen tilsvarende ordning for studenter som ikke deltar i emneevalueringen. En ordning hvor også de som ikke er i klasserommet gis anledning til å delta, kan gi skolen tilbakemeldinger på andre forhold enn det klassene er opptatt av. Dette vil også gi de studentene som har deltatt i en muntlig evaluering mulighet for å gi utdypende innspill. På den måten kan det fortsatt komme godt formulerte gullkorn fra aktive studenter, som lærerne kan bruke i utviklingen av emnet.

3.1.2 Progamevalueringer og relevansvurderinger

Ifølge prosedyrebeskrivelsen er vanlig rytme for progamevaluering hvert tredje år. Om dette skal forstås slik at hvert program skal evalueres hvert tredje år, eller om høgskolerådet hvert tredje år skal peke ut et program som skal evalueres er uklart, men det synes å være siste tolkning som stemmer med praksis ved høgskolen. Forrige progamevaluering var i forkant av revidering av cand.theol. -studiet, som ble gjennomført i 2010.

En spørreundersøkelse blant uteksaminerte teologistudenter i desember 2009, viste at teologistudentene var ganske misfornøyde med nytteverdi, fordeling av studiepoeng på ulike fag, forholdet teori-praksis, og encounters-semesteret. Relevansundersøkelsen blant prester i Nord-Hålogaland ble oppsummert med at Misjonshøgskolen kan bli tydeligere på hvordan kirkens misjonale utfordringer kan møtes innenfor rammen av en folkekirkesammenheng, og at institusjonen må utvikle moduler i kirkehistorie, kulturkunnskap og eventuelt også andre fag med særlig fokus på nordnorske kultur- og kirkeforhold.

Disse to tilbakemeldingene ga innspill til revideringen av cand.theol. -studiet. Komiteen hadde samtaler både med studenter som gikk på det reviderte studiet, og med studenter som fulgte det gamle opplegget, og det var stor enighet om at omleggingen hadde gitt et studium som studentene var langt mer fornøyde med.

Under samtalene fremkom det at bachelorprogrammet i religion og interkulturell kommunikasjon (BRIK) var neste program som skulle evalueres. Dette var noe «alle» visste, men ingen hadde formelt besluttet dette. Ledelsen kunne opplyse at det i virksomhetsplanen står at skolen skal vurdere å utfase dette programmet og erstatte det med en samfunnsvitenskapelig bachelorgrad i forbindelse med samarbeide med Universitetet i Stavanger om en felles bachelorgrad i religion, kultur og globalisering.

Komiteen kan konstatere at progamevalueringen av cand.theol. -studiet sammen med relevansundersøkelsen bidro til en omlegging av studiet som studentene vurderer som svært positivt. Neste progamevaluering er under planlegging. Det er imidlertid vanskelig å få tak på noen systematikk i progamevalueringene, og hvordan disse forholder seg til relevansvurderingene.

3.1.3 Avslutningssamtale med rektor

Rektor hadde gode erfaringer med avslutningssamtalene med studentene, og opplyste at 60 % av kandidatene har stilt. Disse samtalene har også den funksjonen å få en avsluttende prat, ta folk i hånda og si takk for nå. For flere av studentene har dette vært eneste mulighet for å gi tilbakemelding på programnivå. Hovedinntrykket rektor får av disse samtalene er at studentene trives, og mener at det er gode lærere ved skolen. Dette inntrykket synes det som om kandidatene også formidler til omverdenen: Studenter komiteen hadde samtaler med fremholdt Misjonshøgskolens gode rykte som årsak til at de hadde søkt seg til skolen.

Mastergradsstudenter som hadde hatt samtale med rektor etter avsluttet bachelorgrad, opplyste at de satte veldig pris på samtalen, og fremholdt også at de hadde gitt relevante tilbakemeldinger som fikk konsekvenser videre. Studenter som ikke hadde hatt slik samtale ennå, oppfattet det at rektor gjennomførte slike samtaler med studentene som positivt.

Komiteen konstaterer at rektors samtaler ved kandidatene oppfattes som relevante og viktige for Misjonshøgskolen. Samtalene bekrefter at de studentene som har gjennomført et studium er fornøyde med studieopplegget.

3.2 Årsrapport om kvalitet

Rektor har ansvar for å skrive årsrapportene, som baserer seg på: rapport om inntakskvalitet og karakterrappport fra studiesjef; årsrapport studieprogram fra prorektor for utdanning (nytt av 2012); rapport for ph.d.-programmet fra ph.d.-koordinator; sluttevaluering ved profesjonsutdanning, sluttevaluering ved fullført grad og evaluering av relevans fra rektor.

Før rapporten går til styret, behandles den av høgskolerådet. Rådet kom med flere forslag til tiltak da rapporten for 2010-2011 ble behandlet. Høgskolerådet mente at de hadde gode og konstruktive diskusjoner om rapporten. Det formelle vedtaket som kom ut av diskusjonen var det samme som var foreslått i saksframlegget fra studieadministrasjonen, slik at rådet her hadde en sandpåstrøingsfunksjon. Både høgskolerådet og eksternt styrerepresentant var godt fornøyde med rapporten, og mente at den var blitt mer analytisk og drøftende i løpet av de siste årene.

Under styrebehandlingen av årsrapporten ba styret skolen iverksette tiltak for å hjelpe studenter som opplevde studiene som for krevende til å komme gjennom, som en oppfølging av dårligere inntakskvalitet på de studentene som ble registrert høsten 2012. Dette punktet kom i tillegg til det forslag til vedtak som ble foreslått i saksframlegget. Eksternt styremedlem kunne opplyse at styret ikke aksepterte at dårlig inntakskvalitet ble trukket frem som eneste forklaring på dårlig gjennomstrømming, og at skolen måtte tilpasse studieopplegget til studentenes forutsetninger. Vedtaket innebærer at administrasjonen under budsjettbehandlingen må legge frem konkrete forslag til tiltak.

Rapporten presenterer tall og statistikk som viser at det, i hvert fall på enkelte studieprogram, er frafallsproblematikk. Årsaker til frafall blir lite belyst, og det er ikke gjennomført noen undersøkelser som kan belyse årsaker til frafall. Lærere og studenter komiteen hadde samtaler med, fremholdt at noen sluttet fordi studiet ble for tøft eller arbeidskrevende, eller fordi det var vanskelig å kombinere med pendling eller jobb.

Komiteen ser at Misjonshøgskolen er i ferd med å få til en analytisk rapport som kan bli enda bedre. Rapporten bekrefter Misjonshøgskolens gode rykte, hovedsakelig gjennom samtaler rektor har hatt med kandidatene, men gir liten analyse av hvorfor noen studenter aldri kommer så langt som til denne samtalen.

Emneevalueringene fra studenter og lærere synes å være en bærebjelke i kvalitetssikringssystemet, men resultatene av disse evalueringene får liten plass i rapportene. Selv om det meste av det som kommer frem gjennom disse evalueringene blir fulgt opp lenger nede i systemet, bør evalueringene likevel kunne generere informasjon som er interessant på institusjonsnivå. Dette bør bli enda mer aktuelt nå som emneevalueringene skal gi informasjon om oppnådd læringsutbytte.

3.3 Medvirkning fra studenter og ansatte

Misjonshøgskolen har mange råd og utvalg til å være en så liten skole. Læreutvalget er et utvalg som er spesielt for Misjonshøgskolen, og har i oppgave å uttale seg om teologiske lærespørsmål. I tillegg har skolen høgskoleråd, studieutvalg, forskningsutvalg, etter- og videreutdanningsutvalg, internasjonalt utvalg, samt Læringsmiljøutvalget som er lovpålagt. For å kunne avvikle den møtevirkosomhet denne strukturen krever, er det undervisningsfri hver onsdag.

Misjonshøgskolen har vurdert utvalgsstrukturen, men opplyser at endelig vurdering er utsatt til etter NOKUT-besøket. At strukturen er godt etablert og verdsatt, ble bekreftet under intervjuene. Både ansatte og studenter ga uttrykk for at de anså møtene i høgskolestyret som viktige, og at det ut i fra et demokratisynspunkt er bra at alle er med i et utvalg. Det kom også frem at mange høringsrunder medfører at en «møter seg selv i døren» da en gjerne er medlem av et utvalg som har kommet med forslag som andre utvalg skal uttale seg om.

Misjonshøgskolen har et godt fungerende studentdemokrati, som er blitt styrket og utviklet i løpet av de siste to årene. Både studenter og ansatte opplyste at det har blitt attraktivt å være tillitsvalgt, og at Studentrådet fungerer godt. Rektor har ukentlige møter med rådsleder/nestleder. Studentene mente de hadde gode påvirkningsmuligheter.

Misjonshøgskolen har også fått på plass et klassekontaktsystem. Alle klassekontaktene er med i studentrådet som synes å være velfungerende, men det var ikke klart for klassekontaktene hvem de skal gå til dersom de vil ta opp saker på programnivå. Det er etablert en ordning med programkoordinatorer, men det er ikke lagt opp til formalisert samarbeid mellom disse koordinatorene og klassekontaktene.

Ordningen for avviks- og forbedringsrapportering fungerer slik at den som vil rapportere et avvik skal sende et skjema til den de antar har ansvaret for å rette opp avviket, og sende kopi til nærmeste overordnede. Ledelsen erkjenner at denne ordningen bør bli mer tilgjengelig, og at det i praksis er vanskelig for studenter å benytte seg av denne ordningen. I årsrapporten for 2011 er det også bare meldt om én henvendelse via dette systemet. Ikke alle studenter visste hvor de skulle henvende seg dersom det de ville ta opp var noe de ikke ønsket å gå til faglærer med. Det ble også fremholdt at noen ganger er én person det formelle systemet, og dersom det ikke føles greit å gå til denne personen, er det ikke alltid lett å vite hvem en bør gå til.

Komiteen konstaterer at det er mange råd og utvalg, samt et velfungerende studentdemokrati på institusjonsnivå. På programnivå er det ikke noe formalisert samarbeid mellom studenter og lærere. De mange råd og utvalg sikrer både studenter og ansatte medvirkning i mange saker. Utvalgsstrukturen kan imidlertid virke noe overdimensjonert for en så liten institusjon, og kan i noen tilfeller føre til at det ikke er klart hvem som har ansvaret for en aktivitet. Programevaluering er et eksempel på at ansvar for en viktig kvalitetssikringsprosess kan bli noe pulverisert.

4 Kvalitetssikringssystemet vurdert ut i fra NOKUTs kriterier

Komiteen har i tråd med *Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning* vurdert systemets strukturelle oppbygging, den dokumentasjonen det frembringer og de vurderinger av utdanningskvalitet som institusjonen selv gjør. Vurderingen er gjort med utgangspunkt i NOKUTs kriterier nedfelt i *Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Tilsynsforskriften)*.

a) Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur

NOKUT skal vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet fremmer bred deltakelse i kvalitetsarbeidet blant ansatte og studenter og deres demokratiske organer, om det stimulerer til et kvalitetsarbeid som er preget av åpenhet, engasjement og forbedringsvilje, og om informasjon og vurderinger er dokumenterte og tilgjengelige.

Misjonshøgskolen har en god uformell kontakt mellom studenter og lærere, noe som synes å ha gitt grobunn for en felles kvalitetskultur. Studentene oppfordres til medvirkning på alle nivå og opplever også å bli hørt i den formelle strukturen. Komiteen oppfatter at Misjonshøgskolen og de ansvarlige er preget av åpenhet, engasjement og forbedringsvilje.

All informasjon og alle vurderinger er tilgjengelige, ikke minst ved at mange råd og utvalg får mange dokumenter til høring. Studentene oppfatter ikke alltid tilbakemeldingene fra evalueringer som lett tilgjengelige ettersom de ikke leser det som legges ut på «It's learning» etter at de ferdige med et emne.

b) Mål, plan og ledelsesforankring

NOKUT skal vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet er beskrevet slik at det angir de målsettinger, prosesser, aktører og fora som inngår, om det er forankret i ledelsen og beslutende organ på de ulike nivåer, om arbeids- og ansvarsfordeling i kvalitetsarbeidet er fastsatt, og om selve kvalitetssikringssystemet gjøres til gjenstand for jevnlig evaluering og utvikling med sikte på institusjonens eget behov.

Systemet består av en rekke prosessbeskrivelser som er samlet i en tykk perm. De ulike prosessbeskrivelsene er av svært variabel karakter. Prosessbeskrivelsen for programevalueringer er lite informativ, men den som er utviklet for emnevalueringer er godt gjennomarbeidet og tydelig. Flere av prosessene angår forhold som er på siden av kvalitetssikring av utdanningen. I forbindelse med denne evalueringen ble det laget en oversiktlig systembeskrivelse til NOKUT, der de mest sentrale kvalitetssikringsprosesser er beskrevet og satt i sammenheng.

Systemet har vært under kontinuerlig utvikling, og mange har vært involvert i å utvikle ordningene, men ikke alle ordninger er oppdaterte og tydelig beskrevet.

Misjonshøgskolen har mange rutiner og prosedyrer, og har i utgangspunktet også klar rolle/ansvarsfordeling. Utvalgsstrukturen er imidlertid omfattende for en så liten organisasjon. Et utvalg får gjerne til høring et dokument andre utvalg har generert, og det kan bli uklart både hvem som har generert en sak, og hvem som skal beslutte. Dette gjelder spesielt forholdet mellom studieutvalget og høgskolerådet, der det er uklart, også i prosessbeskrivelsene, hva som er de to organenes roller.

Uklarheter om hvem som har ansvar for at programevalueringer blir initiert og gjennomført betyr ikke at det ikke gjennomføres slike evalueringer, og påfølgende revideringer, men det kan synes som om beslutningene tas i det uformelle miljøet. Det kan være naturlig at gjennom uformelle diskusjoner

blir klart hvilket program som bør evalueres, men det bør være helt klart hvem som skal ta den formelle beslutningen og hvilke prosedyrer som da skal følges.

c) Innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studiene

NOKUT skal vurdere hvorvidt sikring og vurdering i hvert enkelt igangsatt studium bygger på informasjon som innhentes systematisk og fra flere kilder, og om systemet har særskilte prosesser for å kvalitetssikre oppretting av nye studier.

Det er gode og systematiske ordninger for evalueringer på emnenivå. I tillegg til studentevalueringer innhentes det tilbakemeldinger fra lærere og eksterne sensorer. Programrevideringer er gjennomført på grunnlag av innhentede tilbakemeldinger fra kandidater og arbeidsgivere.

Rektors avslutningssamtale med studentene om kvalitet og relevans i programmet er spesielt for høgskolen, og bidrar til at rektor får bekreftet at Misjonshøgskolen oppleves som et godt lærested for de som har tatt en grad. Det er utviklet prosesser for etablering av nye studier.

d) Analyse, vurdering og rapportering

NOKUT skal vurdere hvorvidt den informasjon som systemet genererer analyseres, vurderes og framstilles for ansvarlige fora og ledelsesnivå.

Resultater fra emneevalueringer vurderes av faglærer og i klassen og sendes videre til studiesjef som igjen er ansvarlig for rapportering til studieutvalget, slik at informasjon spres i organisasjonen. Generelt er det mange råd og utvalg som gir innspill til og uttaler seg om de rapporter som systemet genererer, og om årsrapporten til styret.

e) Bruk av kunnskap til kvalitetsforbedring

NOKUT skal vurdere hvorvidt tiltak for forbedringer vurderes og iverksettes på grunnlag av de kvalitetsanalysene som gjøres. Dette gjelder både tiltak i tilfeller av svikt i forhold til akkrediteringskravene, og tiltak for å videreutvikle studiekvaliteten.

På alle nivåer blir det gjort tiltak på grunnlag av den kunnskap som foreligger. Emner blir justert og program revidert, men det kan være noe uklart hvem som har formell beslutningsmyndighet og skal initiere forbedringer. På styrenivå er det også initiert tiltak som er begrunnet i informasjon om kvalitet i utdanningen.

5 Konklusjon – Har Misjonshøgskolen et tilfredsstillende system for kvalitetssikring?

Misjonshøgskolens særtrekk er et lite og uformelt miljø med god dialog mellom ansatte og studenter, samtidig som den har et råd- og utvalgssystem som kan synes å være overdimensjonert i forhold til størrelsen. Det formelle ansvaret for kvalitetssikring er spredt mellom flere organer og fremstår som utydelig. Det synes å være en utbredt kvalitetskultur ved Misjonshøgskolen, og det er vilje og evne til både kontinuerlig å forbedre studiene og følge opp nye pålegg fra myndighetene. Hvordan skolen har grepet fatt i kvalifikasjonsrammeverket og latt dette bli sentralt i studentevalueringene er et godt eksempel på dette.

Misjonshøgskolen innhenter tilbakemeldinger fra flere kilder for å vurdere kvaliteten i studietilbudene, og foretar justeringer og revideringer på grunnlag av tilbakemeldingene. Komiteen har noen råd til videreutvikling av systemet som i hovedsak går ut på et bedre samspill mellom den uformelle dialogen og det formelle systemet, og å gjøre systemet mer tydelig både når det gjelder beskrivelse av de sentrale prosessene og ansvarsforholdene.

Komiteen anbefaler at system for kvalitetssikring av utdanningen ved Misjonshøgskolen godkjennes.

6 Komiteens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet

Komiteen vil tilrå at Misjonshøgskolen i sitt arbeid med å videreutvikle kvalitetsarbeidet:

- forenkler kvalitetssikringssystemet og samtidig gir tydeligere beskrivelser av de prosesser som er viktige for kvalitetssikringen, for eksempel programevalueringer
- bygger mer av de formelle kvalitetssikringsrutinene på den uformelle dialogen, for eksempel bør det vurderes å innføre muntlig sluttevaluering
- supplerer evalueringene i klasserommet med et skjema på «It`s learning»
- gjennomgår ansvarsfordelingen mellom høgskolerådet og studieutvalget, for eksempel når det gjelder hvem som skal planlegge/ initiere programevaluering og vedta endringer i emne- og studieplaner
- etablerer en ordning med formalisert kontakt mellom klassekontakter og programkoordinatorer
- gjør avvikssystemet lettere tilgjengelig
- gjør årsrapporten mer analytisk og inkluderer informasjon fra emneevalueringer og informasjon om årsaker til frafall/lav gjennomstrømming

7 Vedlegg

7.1 Program for hovedbesøk 15.-16.mars 2012

Torsdag 15. mars

08:30 – 09:30	Møte i komiteen
09:30 – 10:15	Møte med studenter fra ulike program og nivå
10:35 – 11:20	Møte med faglærere fra ulike program og nivå
11:20 – 12:30	Lunsj og internt møte
12:30 – 13:15	Møte med studieadministrasjonen
13:35 – 14:10	Møte med studieutvalg
14:30 – 15:15	Møte med eksternt styremedlem
15:15 – 17:00	Internt møte i komiteen, og oppklarende spørsmål til ledelsen

Fredag 16. mars

08:30 – 09:00	Møte i komiteen
09:00 – 09:45	Møte med klassekontakter
10:05 – 10:55	Møte med Høgskolerådet
11:30 – 13:00	Internt møte i komiteen
13:00 – 13:30	Tilbakemelding til ledelsen
13:30 –	Diskusjon om videre arbeid i komiteen

7.2 Dokumentasjon

1. Presentasjon av Misjonshøgskolen
2. Kvalitetssikringssystemet
3. Status, utvikling og utfordringer i kvalitetsarbeidet ved MHS 2006-2012
4. Årsrapporter kvalitet 2010/2011, 2009/2010, 2008/2009 og 2007/2008
5. Vedtak i Høgskolerådet ved MHS 2007-2011 med relevans for kvalitetsarbeidet
6. Vedtak i Høgskolestyret ved MHS 2007-2011 med relevans for kvalitetsarbeidet
7. Prosedyrebeskrivelser og eksempler på studentevalueringer og tilbakemeldinger fra sensor
8. Referat fra møter i revisjonskomiteen for profesjonsstudiet i teologi
9. Notat om brukerundersøkelse blant MHS-utdannede prester i Nord-Hålogaland
10. Studentevaluering av profesjonsstudiet i teologi

7.3 Uttalelse fra institusjonen

Stavanger 16. mai 2012

NOKUT
Postboks 1708 Vika
0121 OLSO

Tilbakemelding på NOKUTs evaluering av system for kvalitetssikring av utdanningen ved Misjonshøgskolen (MHS)

Det vises til oversendelse av den endelige rapporten fra sakkyndig komité, avgitt 4. mai 2012.

MHS takker for den tilsendte rapporten om vurdering av skolens kvalitetssikringssystem, og for rapportens positive konklusjon.

MHS har både i perioden før, under og etter kommisjonsbesøket vært opptatt av en revisjon av institusjonens kvalitetssikringssystem, og har i NOKUTs evalueringsrapport fått viktige råd og forslag til tiltak som vil bli umiddelbart sentrale i vårt videre arbeid.

Vi har ingen ytterligere kommentarer til de kommentarer og råd som rapporten gir.

Når kommisjonens rapport er behandlet i NOKUTs styre, vil MHS behandle rapporten og dens råd om videreutvikling av kvalitetsarbeidet i sitt styre for der å forankre det videre arbeid med å kvalitetssikre våre utdanninger.

Beste hilsener,

Bård Mæland
Rektor
Misjonshøgskolen